

عنوان مقاله:

مکتب نقدبنیاد در مطالعات ادبیات تطبیقی؛ مبانی نظری و الگوهای روش‌شناختی

محل انتشار:

مجله ادبیات پارسی معاصر، دوره 10، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

عبدالله آلبوغییش - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

مطالعات تطبیقی ادبیات به مثابه یک حوزه معرفتی پویا، رویکردها و الگوهای روش‌شناختی متعددی را به دست داده‌است. معرفی این الگوها ضمن آنکه سبب‌ساز روشمندی در پژوهش‌ها می‌شود، می‌تواند بستری را برای انجام مطالعاتی نوین و بسامان در این حوزه فراهم آورد. پژوهش پیش‌رو بر مبنای چنین انگاره‌ای، و با نگاهی توصیفی و تحلیل‌گرا، ابتدا اندیشه‌ها و آثار برخی از نظریه‌پردازان مکتب موسوم به آمریکایی را بازخوانی کرده، سپس، مبانی فکری و نظری و در پایان، چارچوب‌های روش‌شناختی پژوهش در این مکتب را استخراج کرده‌است. پژوهش حاضر بر آن است که هسته مرکزی مکتب یاد شده را نقد ادبی شکل می‌دهد؛ بر همین مبنای اصطلاح مکتب «نقدبنیاد» برای آن پیشنهاد می‌شود. به پشتوانه اندیشه تحلیل‌مبنا و کل‌نگر این مکتب، می‌توان سه الگوی مطالعاتی را در این مکتب بازشناخت که هر کدام چشم‌اندازهای وسیعی را فراروی محققان می‌گشایند. تأثیرپژوهی و نفوذکاوی تحلیل‌مبنا، آنالوژی و تشابه‌یابی و رویکرد فرا ادبی و میان‌رشته‌ای، رویکردهای سه‌گانه‌ای هستند که می‌توان آن‌ها را از بطن نگرش‌های نظریه‌پردازان مکتب نقدبنیاد استنباط کرد. همچنین، براساس پژوهش حاضر، الگوی فرا ادبی و میان‌رشته‌ای به دو صورت اعمال شدنی است: مقایسه ادبیات در مقام یک نظام همبسته مستقل با دانش‌ها، هنرها و باورها و نیز کشف نقش‌آفرینی این سه حوزه در آفرینش متن ادبی؛ پژوهش حاضر کشف نقش‌آفرینی ادبیات در این سه گستره را به مثابه سومین رویکرد به رویکردهای دوگانه پیشگفته می‌افزاید.

کلمات کلیدی:

مطالعات تطبیقی ادبیات، مکتب نقدبنیاد، الگوهای روش‌شناختی، رنه ولک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1124277>

